

Egede Instituttet

Utdrag av årsmelding for år 2008

Innledning

Egede Instituttets arbeid i år 2008 har særlig vært preget av publiseringsarbeid og forberedelser av markeringen av hundreårsjubileet for misjonskonferansen i Edinburgh i 1910, både på internasjonalt og nasjonalt plan. Forskning og informasjon om misjon og tilgrensende fagområder er blitt videreført, og to bokprosjekter fullført. Slik er det faglige og økonomiske grunnlaget for det videre arbeidet blitt styrket. År 2008 var det andre hvor det ble utarbeidet en handlingsplan for flere år med konkrete resultatmål for arbeidet. Disse er oppfylt i større grad enn forrige år, men fortsatt bare delvis. Erfaringene fra disse to årene gir like fullt et godt grunnlag for det videre planarbeidet.

Styret

Etter Representantskapsmøtet 2008 besto styret av asiasekretær Ernst Harbakk (leder), professor Kjell Olav Sannes (nestleder), professor Notto Reidar Thelle (statsoppnevnt styremedlem), professor Tormod Engelsen, førsteamanuensis Roar G. Fotland, konsulent Nora Margaret Gimse, major i Frelsesarmeen Inger Marit Nygård, og instituttleder Rolv Olsen. Varamedlemmer for år 2007-08 er professor Oddbjørn Leirvik (statsoppnevnt), misjonsprest Tore Laugerud, førsteamanuensis Kristin Nørseth, høyskolelektor (f.o.m. 4/12 2008 førsteamanuensis) Kari Storstein Haug og personalrådgiver Kari-Mette Walmann Hidle. Styret konstituerte seg 1. oktober 2008.

Økonomi

Regnskapet for år 2008 ble gjort opp med et overskudd på NOK 9.476. Driftsregnskapet viser et underskudd på NOK 10.931. Finanspostene viser en netto gevinst på NOK 20.407. Instituttets egenkapital var 31. desember 2008 på NOK 283.940.

Aktiviteter

Forskningsprosjekter

I 2010 vil 100 års-jubileet for "Edinburgh 1910 World Missionary Conference" markeres på ulike vis. International Association for Mission Studies (IAMS) har angitt åtte "2010 mission themes" for nærmere studier. Nordisk institutt for misjonsforskning og økumenisk forskning (NIME) vil særlig engasjere seg i temaet "Mission and Postmodernities", noe som også var tema for NIME's studiedager i Finland i 2007. Instituttet har fått i oppdrag å koordinere NIME's arbeid. Dette er Instituttets hovedprosjekt i perioden 2007-2010. Prof.Em. J. Andrew Kirk, Birmingham, er leder for prosjektgruppen, som for øvrig består av (i alfabetisk rekkefølge) Prof. Kaisa Ahlstrand, Uppsala, Rector Tania Petrova, Sofia/Praha, Ms. Teresa Francesca Rossi, Roma og Dr. Jayakiran Sebastian, Bangalore/Chicago, med instituttleder som gruppens sekretær. Invitasjoner til å skrive bidrag er sendt ut, og nærmere 20 responser mottatt. Frist for levering av bidrag er satt til 30. april 2009. Prosjektgruppen vil møte i Praha i juni 2009 for å gå gjennom bidragene og å levere sin innstilling.

I Norge forberedes jubileumsmarkering av et utvalg sammensatt av representanter fra Norges Kristne Råd, Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, Areopagos, Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM), Norsk råd for misjon og evangelisering (NORME) og Egede Instituttet, med instituttleder som utvalgets leder. Utvalget har invitert en gruppe på fire kirkeledere fra sør for å bidra til en vurdering av norsk misjon og dens måte å arbeide på. Gruppen består av mennesker med kjennskap til forholdene i Norge og Vesten generelt og bred kunnskap om og erfaring med global misjon, og som kommer fra forskjellige deler av verden og fra ulike kirkesamfunn. De vil arbeide i samråd med en norsk referansegruppe og presentere sine konklusjoner på en konferanse i september 2010. Ved siden av dette arbeider utvalget for å danne nettverk for unge missiologer og å sikre ung-

domsdeltakelse ved de ulike internasjonale jubileumsmarkeringene i 2010.

Instituttet arrangerte etter henvendelse fra Mission Evangelique Luthérienne au Mali (MELM) i september 2007 seminaret "Vannet som skiller og forener", om misjon i en postkonfesjonell sammenheng, med utgangspunkt i utfordringer MELM møter i sitt arbeid blant fulaniene. Foredrag fra seminaret ble publisert som temanummer av NOTM, nr. 4/2008. Instituttleder deltok på et oppfølgende seminar i Sevaré, Mali, 19.-21. januar 2009.

Misjonsfaglige tiltak

I september 2007 fylte direktør i Areopagos, Ph.D. Knud Jørgensen 65 år. I den forbindelse utgav Egede Instituttet og Areopagos et festskrift kalt "Mission to the World: Communicating the Gospel in the 21th Century. Essays in Honour of Knud Jørgensen." En rekke artikler av innen- og utenlandske forfattere belyser spørsmål ang. misjon i ord og gjerning, formidling av evangeliet i vår tid, og lederskap og ledertrening i misjon. Festskriftet ble overrakt Dr. Jørgensen 23. november 2007 og forelå i endelig utgave våren 2008.

Prof. Ph.D. Tormod Engelsen fylte 65 år den 25. september 2008. Egede Instituttet begynte sommeren 2007 arbeidet med et tilsvarende festskrift i den forbindelse, kalt "Med Kristus til jordens ender"/"With Christ to the Ends of the Earth". Tidsskriftet ble utgitt av Tapir Akademisk Forlag og inneholder artikler på norsk og engelsk og av norske og utenlandske forfattere. I tillegg til hilsener fra en rekke kirke- og misjonsledere drøftes spørsmål ang. misjonsvitenskap, økumenikk og karismatikk, samt historiske og aktuelle utfordringer knyttet til misjon i Afrika, Asia og Europa. Festskriftet ble overrakt Dr. Engelsen ved en markering 25. september 2008 på Menighetsfakultetet. I den forbindelse ble det holdt to miniforelesninger ved rektor Hans Aage Gravaas og forskningsstipendiat Terje Hegertun.

Biblioteket

Egede Instituttets bibliotek driver kunnskapsformidling gjennom dokumentasjons-, referanse- og informasjonsinnhenting fra egne samlinger og fra bibliotek i Norge og internasjonalt.

Instituttets bibliotek representerer en viktig kilde til kunnskap for studenter, forskere og andre interesserte.

Tidsskriftsamlingen Egede Instituttet forvalter, er forholdsvis omfattende. En stor del av disse utgis i den tredje verden, og Instituttet er dermed en viktig ressurs når det gjelder å gi stemmer fra andre kontinenter rom i en norsk kontekst. Totalt antall trykte tidsskrifter er 43, mens totalt antall elektroniske tidsskrifter er 13. Samlede utgifter til tidsskriftsabonnement i 2008 beløp seg til NOK 21.609.

Det ble kjøpt inn 147 bøker i 2008, nær det doble av forrige år, og mottatt 87 gavebøker, deriblant en stor bokgave fra Areopagos. Total tilvekst til biblioteket var 364 enheter, derav 234 bøker og 130 løpende ressurser. Samlet pris for bokinnkjøp var NOK 41.152. Totalt antall fysiske enheter i biblioteket, bøker og periodika, er 12.890, i hovedsak innen feltene missiologi, 3. verdens teologi, religions- og kulturmøtet og nyreligiøsitet. Det ble foretatt 1.129 utlån i 2008, derav 450 fornyelser. Utlånet sank med 18 % fra 2007, men er likevel på høyde med tidligere år.

Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap

Egede Instituttet har i 2008 utgitt fire nummer av Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap (NOTM), hvorav et temanummer om misjon i en postkonfesjonell sammenheng. Dette er det eneste vitenskapelige tidsskrift for misjon med "referee" i Norge, det vil si at vitenskapelige artikler vurderes av fagfolk med førstekompetanse før eventuell utgivelse. Denne ordningen ble innført i 2002, og et større antall fagpersoner fungerer som "referees". Tidsskriftet tilstreber en høy faglig standard og indekseres i flere utenlandske fagtidsskrift. NOTM er det viktigste organ for misjonsvitenskapelig publisering på norsk.

Temanummeret "Vannet som skiller og forener" inneholdt foredrag fra et seminar om misjon i en postkonfesjonell sammenheng som Instituttet arrangerte i september 2007. Forøvrig inneholdt tidsskriftet faglige artikler av misjonshistorisk, misjonsteologisk og religionsvitenskapelig karakter, deriblant to prøveforelesninger til den teologiske doktorgrad, samt minneord over de prominente forskerne David Kerr, Kwame Bediako og Åge Holter. Det første heftet inneholdt en artikkel om pneumatologi og misjon, opprinnelig avholdt som den andre "O.G. Myklebust minneforelesning", om endringer i kirkesyn og kirkepraksis i lekmannsorganisasjoner, og om trender i den lutherske kirken i Kenya. Det andre heftet inneholdt, foruten to prøveforelesninger

for den teologiske doktorgrad av hhv. Kristin Norseth og Arne Redse, en artikkel om misjonsmateriale som historisk kilde, og utmerket seg ikke minst ved at forfatterne i hovedsak var kvinner. To bidrag i det tredje heftet kom fra forskere ved Norsk Lærerakademi. Temaene spente fra urbefolkningsmobilisering og religiøs vitalisering via norsk bistandsarbeid til misjon i kinesisk buddhistisk kontekst, og inneholdt kritiske gjennomganger av Kjetil Fretheims og Rolv Olsens doktoravhandlinger.

Redaksjonen består av prof. Ph.D. Tormod Engelsen, Det teologiske Menighetsfakultet, Oslo (ansv.), førsteamanuensis Dr.Theol. Kristin Norseth, Det teologiske Menighetsfakultet, og instituttleder Teol.Dr. Rolv Olsen.

Øvrige aktiviteter

I 2008 var det 300 år siden Hans Egede opplevde kall til å reise til Grønland og 250 år siden hans død. Det doble jubileet ble markert 16. juni i Harstad og 10.-12. oktober i Kabelvåg. Informasjon om jubileene ble lagt ut på Instituttets hjemmeside.

Instituttet samarbeider med Norsk Råd for Misjon og Evangelisering (NORME) om et "Missiologisk forum" med fokus på aktuelle problemstillinger innen misjon og religionsmøtet og arrangerer fagdager/seminarer med internasjonale og norske aktører. En styringsgruppe for Missiologisk Forum ble nedsatt september 2008 med instituttleder som medlem. Det første møtet ble avholdt 4. februar 2009.

Sluttord

Som et *selvstendig, økumenisk* institutt er Egede Instituttet ikke bundet opp til bestemte kirkelige interesser og behov. Instituttet fungerer som en paraplyorganisasjon for de missiologiske miljøer i Norge og fremmer kontakt, samordning og konkrete samarbeidstiltak.

Med sin *utadvendte profil* tjener Instituttet samtidig samfunnet med forskning og informasjon innenfor et felt av betydning både nasjonalt og internasjonalt, og fremmer kontakt og samarbeid mellom fakultetenes og de kirkelige missiologiske fagmiljøene på den ene side og

Styret vil takke de ansatte og alle som har gjort en innsats for Egede Instituttet i 2008, og håper at engasjementet vil fortsette inn i fremtiden og tilføre Instituttet nye ressurser og visjoner.